
РЕЦЕНЗІЇ

© Грахов В. П.¹, 2005

Національний ботанічний сад НАН України, м. Київ

Обліпіха (*Hippophae rhamnoides* L.) – це відома азотфіксуєча рослина висотою 2–5 м з плодами жовтого або червонувато-оранжевого кольору. Вона належить до родини *Elaeagnaceae* (лохові) і дуже поширена в Європі, Канаді, Росії і холодних регіонах Центральної Азії, індійських Гімалаях і в Китаї. У дикому та культурному стані обліпіха добре відома й поширена в Україні.

Плоди і листя обліпіхи – це в першу чергу найбагатші джерела антиоксидантів типу вітамінів *C*, *E*, каротиноїдів і флавоноїдів та інших біологічно активних сполук, які знайшли використання в дієтичному харчуванні, фармацевтиці і косметичній промисловості.

Обліпіха також має екологічне використання, зокрема, вона широко застосовується в контролі ґрунтової ерозії і покращанні й екологічному збереженні межових земель і дикої природи. Зважаючи на вищезгадане комплексне застосування, ця дивна рослина останнім часом привертає до себе глобальну увагу широкого кола людей: учених, екологів, політиків, промисловців, аграріїв тощо.

Рецензована книга, присвячена обліпісі, містить 55 фахових статей, написаних ученими-експертами багатьох країн: Росії, Китаю, Монголії, Індії, країн Центральної Азії, України (Україна представлена завідувачем відділу медичної ботаніки Національного ботанічного саду канд. сільськогосп. наук Андрієм Пилиповичем Лебедею), Білорусі, Німеччини, Фінляндії, Швеції, Великої Британії і Канади. Автори постарались задовольнити останньою відомою інформацією всі аспекти інтересу до цієї рослини.

Книга складається з 12 розділів, що охоплюють різноманітні аспекти. Перший розділ – «Поширення і Таксономія» здебільшого має справу з розповсюдженням та таксономічною спорідненістю обліпіхи. Другий розділ «Цвітіння і Ембріологія» відповідно включає статті стосовно цвітіння і ембріології. Третій розділ має справу з досвідом ІНТРОДУКЦІЇ обліпіхи в нових регіонах і СЕЛЕКЦІЇ, зокрема селекції шляхом мутагенезу. Четвертий розділ «ГЕНЕТИКА» розкриває каріотипний аналіз і отримання безнасінних рослин. Наступний розділ «ФІЗІОЛОГІЯ» має справу з посухостійкістю обліпіхи і морозостійкістю, а також розкриває питання фіксації азоту і видалення листя і плодів. Розділ «РОЗМНОЖЕННЯ» розкриває методи закладання і роботи розплідників обліпіхи. Розділ «ПРОМИСЛОВЕ ВИРОЩУВАННЯ ТА МЕНЕДЖМЕНТ» включає статті, що обговорюють головним чином технології культивування. Розділ «ХВОРОБИ, ШКІДНИКИ І ЗАСОБИ КОНТРОЛЮ» присвячений грибковим хворобам і проблемам інших шкідників обліпіхи та методам їх контролю. Наступний розділ включає статті з екологічної заповідної справи.

Розділ «АГРОТЕХНОЛОГІЇ» стосується труднощів у збиранні урожаю і технологій машинного збору плодів обліпіхи. Наступний розділ «ТЕХНОЛОГІЇ ПЕРЕРОБКИ» включає статті з переробки плодів на сік і виробництва обліпіхової олії (масла), порошкової продукції і чаїв, вироблених з листя обліпіхи. Останній розділ пов'язаний з інтегральними дослідженнями обліпіхи в різних країнах, а також інвазійними особливостями обліпіхи і відповідними контрольними заходами.

Книга буде найкориснішою для широкого кола дослідників, екологів, фахівців харчової промисловості, косметичної та фармацевтичної індустрії, а також впливових політиків і всіх тих, хто цікавиться отримати більше детальних знань про цю дивну комплексну рослину.

Надійшла до редакції 25.03.05

¹ SEABUCKTHORN (*HIPPORHAE* L.): A MULTIPURPOSE WONDER PLANT

Vol. I: Botany, Harvesting and Processing Technologies / Chief Editor: Virendra Singh.

Editors: H. Kallio (Finland), R. C. Sawhney, R. K. Gupta (India) LuRongsen (China), I. P. Eliseev, S. N. Khabarov, M. A. Korovina, G. M. Skuridin and, N. S. Shchapov (Russia). – 2003. – 518 p.

Hardcover. (Обліпіха (*Hippophae* L.): дивна комплексна рослина. Ч. I: Ботаніка, культивування та агротехніка. – 2003. – 518 с.).